

Tematická zpráva

**Problematika péče poskytované školskými poradenskými zařízeními
žákům s lehkým mentálním postižením ve školním roce 2014/2015**

Praha, listopad 2015

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Zjištění	4
2.1	Metody a postupy v diagnostice lehkého mentálního postižení.....	4
2.2	Celkový počet klientů, kterým byla poskytnuta péče	6
2.3	Nově diagnostikovaní klienti s lehkým mentálním postižením.....	6
2.4	Nově diagnostikovaní klienti s lehkým mentálním postižením v základním vzdělávání	8
2.5	Kontrolní vyšetření klientů s lehkým mentálním postižením v základním vzdělávání	9
2.6	Závěry	11

1 Úvod

Ve dnech 1. 10. 2015 až 23. 10. 2015 provedla Česká školní inspekce v souvislosti s plněním Akčního plánu opatření pro výkon rozsudku D. H. a ostatní proti České republice **inspekční elektronické zjišťování** zaměřené na problematiku **péče poskytované klientům s lehkým mentálním postižením** (dále „LMP“) **ze strany školských poradenských zařízení** (dále „ŠPZ“) ve školním roce 2014/2015. Inspekční elektronické zjišťování bylo realizováno v souladu s § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, formou on-line elektronického dotazníku, který vyplňovali ředitelé ŠPZ. Příprava dotazníku i následné vyhodnocení zjištěných informací byly prováděny ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání jako rezortní institucí pověřenou metodickým vedením ŠPZ zapsaných do školského rejstříku.

Inspekční elektronické zjišťování se zaměřovalo na **metody a postupy v diagnostice LMP**, na klienty, kterým byla **diagnóza nově připsána** včetně **doporučení k zařazení do vzdělávacích programů**, na **kontrolní vyšetření** stávajících klientů a na případné **doporučení ke změně zařazení do vzdělávacího programu** či typu třídy.

Celkově bylo osloveno **157 ŠPZ**, z toho 44 pedagogicko-psychologických poraden (dále „PPP“), 109 speciálně pedagogických center (dále „SPC“) a 4 sloučené subjekty PPP a SPC. Z celkových analýz bylo následně vyloučeno 10 zařízení, která nemají klienty s LMP a jsou zaměřena na jiný druh postižení (např. smyslové nebo specifické vývojové poruchy učení). Přehled **147 ŠPZ** zapojených do šetření uvádějí tabulky č. 1 a č. 2.

Tabulka č. 1 Přehled zapojených ŠPZ podle zřizovatele

Zřizovatel	PPP	SPC	PPP a SPC	celkem ŠPZ
obec	1	8	0	9
kraj	33	71	3	107
státní správa (MŠMT)	1	8	0	9
soukromý subjekt	6	14	1	21
církev	1	0	0	1
celkem	42	101	4	147

Tabulka č. 2 Přehled zapojených ŠPZ podle kraje

Kraj	PPP	SPC	PPP a SPC	celkem ŠPZ
Praha	10	20	0	30
Středočeský	6	14	1	21
Jihočeský	1	6	0	7
Plzeňský	1	4	0	5
Karlovarský	1	2	0	3
Ústecký	1	9	0	10
Liberecký	3	4	1	8
Královéhradecký	1	6	0	7
Pardubický	2	5	0	7
Vysočina	4	3	1	8
Jihomoravský	6	10	0	16
Olomoucký	0	5	1	6
Zlínský	1	4	0	5
Moravskoslezský	5	9	0	14
celkem	42	101	4	147

Výsledky jsou uváděny v členění na PPP a SPC z důvodu rozdílnosti jejich specifického zaměření a odborných činností. Zatímco PPP se více zaměřují na diagnostické činnosti, v SPC převažují činnosti intervenční realizované v souvislosti se vzděláváním klientů se zdravotním postižením (např. pravidelná péče za účelem zlepšení řečových dovedností). Odlišnosti lze nalézt také v jejich personálním obsazení (v PPP převládají psychologové, v SPC je vyšší zastoupení speciálních pedagogů) a ve složení klientů (v SPC je vyšší heterogenita klientů, která vyplývá z různých typů a stupňů jejich zdravotního postižení a stále častějších kombinací různých postižení). Zatímco PPP jsou ve většině případů samostatným subjektem, SPC tvoří v 94,7 % případů společnou právní osobu se školami.

2 Zjištění

2.1 Metody a postupy v diagnostice lehkého mentálního postižení

V první části dotazníku byly otázky zaměřeny na metody a postupy v diagnostice LMP. Ředitelé zařízení měli uvést, jaké tři nástroje (testy) pro zjišťování kognitivních schopností klientů přednostně používají pro stanovení diagnózy LMP. Výsledky četnosti využití jednotlivých testů v souhrnu zobrazuje tabulka č. 3.

Tabulka č. 3 Nástroje (testy) pro zjišťování kognitivních schopností používané k diagnostice LMP

Test	PPP (42)		SPC (98)		celkem ŠPZ (144)	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
WISC III	40	95,2	92	93,9	135	93,8
SON-R	13	31,0	50	51,0	66	45,8
Woodcock Johnson IE	27	64,3	30	30,6	60	41,7
Stanford-Binetova zkouška	10	23,8	37	37,8	47	32,6
IDS	16	38,1	18	18,4	34	23,6
Jiné	3	7,1	23	23,5	27	18,8
Raven	4	9,5	16	16,3	20	13,9
WAIS III	4	9,5	13	13,3	19	13,2
T-M	5	11,9	3	3,1	8	5,6
Gesselova vývojová škála	0	0,0	5	5,1	5	3,5

V největší míře je pro stanovení diagnózy LMP používána Wechslerova inteligenční škála pro děti (WISC III) – tu využívá 93,8 % zařízení. Tento test je podle odborníků akceptovatelný, nicméně začíná být problematické stáří norem testu. Ve 45,8 % zařízení je používán SON-R (test vhodný pro diagnostiku dětí předškolního věku, dětí s poruchami komunikace a využitelný také u dětí z cizojazyčného prostředí) a ve více než dvou pětinach zařízení Woodcock Johnson International Edition (test vhodný pro diagnostiku realizovanou v souvislosti se vzděláváním). Přibližně třetina zařízení používá Stanford-Binetovu zkoušku (častěji ve IV. revizi), která je vzhledem ke stáří a provenienci norem testu vhodná spíše jako doplňkový test. Charakteristiku pouze doplňkového testu mohou mít také další z uvedených metod (T-M, Raven, Gesselova vývojová škála). Ve srovnání s předchozím rokem zaznamenalo využití Stanford-Binetovy zkoušky pokles o 14,8 %. Naopak častěji byl využíván IDS, který je považován za velmi vhodný nástroj s aktuálními normami i teorií (nárůst o 15,6 %). Jde tedy o pozitivní posun, kdy starší metody s méně vhodnými normami jsou nahrazovány aktuálnějšími testy.

Jak PPP, tak SPC využívají k diagnostice LMP nejčastěji test WISC III. Ve využití dalších testů se od sebe zařízení poměrně liší. PPP používají častěji Woodcock Johnson International Edition a IDS, naopak SPC využívají ve větší míře SON-R a Stanford-Binetovu zkoušku.

Z hlediska **metod a postupů stanovování diagnózy** byly zjišťovány také postupy zaměřené na **adaptivní schopnosti klientů s podezřením na LMP**, tj. zvládnání požadavků každodenního života v prostředí klienta.

Tabulka č. 4 Postupy zaměřené na adaptivní schopnosti klientů s podezřením na LMP (podíl v %)

Postup	PPP	SPC	celkem ŠPZ
pozorování (v přirozených situacích, ve škole apod.)	70,7	74,5	73,2
konzultace s vyučujícími	63,4	54,3	55,8
rozhovor se zákonnými zástupci	58,5	52,1	55,1
rozhovor	51,2	42,6	44,2
analýza anamnestických dat	48,8	24,5	31,2
diagnostické testy	9,8	20,2	16,7
spolupráce s odbornými pracovníci	14,6	12,8	13,0
školní dotazník	19,5	8,5	12,3
Jiné	7,3	6,4	6,5

Nejčastěji je součástí posuzování adaptivních schopností klientů s podezřením na LMP **pozorování klientů** (i ve škole, třídě). Pracovníci zařízení také často uváděli **rozhovor** (se zákonnými zástupci i klienty), **konzultace s vyučujícími** a **rozhovor anamnestických údajů** o klientovi (tj. souhrn informací o životě klienta podstatných pro stanovení jeho diagnózy).

Dotazník také zjišťoval, **jak ŠPZ upravují postup diagnostiky LMP u klientů s odlišnými životními podmínkami / z jiného sociokulturního prostředí** (výrazně nepodnětné rodinné prostředí, kulturní odlišnost, omezená znalost českého jazyka).

Tabulka č. 5 Úprava postupu diagnostiky LMP u klientů s odlišnými životními podmínkami / z jiného sociokulturního prostředí (podíl v %)

Postup	PPP	SPC	celkem ŠPZ
neverbální metody, specifické metody, testy	61,0	55,9	56,9
individuální přístup	22,0	33,3	29,2
kvalitativní rozbor výsledků, zohlednění uvedených faktorů při interpretaci výsledků	26,8	12,9	18,2
opakovaná diagnostika	22,0	11,8	15,3
využití tlumočnicka	14,6	12,9	13,1
konzultace s odborníky	12,2	11,8	11,7
pozorování (ve výuce, v přirozeném prostředí)	9,8	9,7	9,5
dynamická diagnostika	14,6	5,4	8,0
analýza anamnestických údajů	7,3	7,5	7,3
konzultace s rodiči	4,9	6,5	5,8
projektivní testy	0,0	4,3	2,9
standardní přístup	2,4	1,1	1,5

ŠPZ **nejčastěji** používají pro diagnostiku LMP u klientů s odlišnými životními podmínkami / z jiného sociokulturního prostředí **neverbální testové metody** (např. testy s využitím výtvarného projevu klientů), případně jiné vhodné specifické testy a metody, včetně těch, které jsou méně závislé na jazykovém a kulturním prostředí žáka (56,9 % zařízení). Často zařízení používají také **individuální přístup** (v podobě modifikace otázek, podrobnějšího

vysvětlení, ověření porozumění zadání apod.) – ten využívá 29,2 % zařízení. Pouze necelá pětina zařízení zohledňuje **odlišné kulturní podmínky** nebo sociokulturní prostředí při interpretaci výsledků testů, případně provádí **kvalitativní rozbor výsledků**. Zde je jednoznačně prostor pro další zkvalitňování práce ŠPZ, neboť odlišné kulturní podmínky nebo sociokulturní prostředí by měly být při interpretaci výsledků testů zohledňovány vždy. Pět z oslovených ŠPZ takové klienty nemá, a nejsou tedy zahrnuta v tabulce.

PPP ve větší míře využívají opakovanou diagnostiku (což koresponduje také s délkou časového úseku, po který je diagnóza zvažována, viz dále) a kvalitativní rozbor výsledků testů, včetně zohlednění sociokulturní odlišnosti při interpretaci. SPC naopak při diagnostice více využívají individuální přístup.

2.2 Celkový počet klientů, kterým byla poskytnuta péče

Ve školním roce 2014/2015 poskytlo péči klientům s LMP 142 zařízení (z celkového počtu oslovených ŠPZ tedy 5 zařízení v tomto roce neposkytovalo péči klientům s LMP). Jde o péči včetně diagnostiky a kontrolního vyšetření, jsou zde zahrnuti také klienti docházející na terapii (např. náprava vad řeči) nebo reedukace (rozvíjení narušené nebo nevyvinuté funkce zabezpečující dovednosti, např. čtení a psaní). **Celkově byla poskytnuta péče 18 456 klientům s LMP**, z toho významná většina (70,5 %) byla klienty SPC. **Ve srovnání se školním rokem 2013/2014 vzrostl počet klientů s LMP, kterým byla poskytnuta péče, o 8,2 %.**

Tabulka č. 6 Klienti s LMP, kterým byla ve školním roce 2014/2015 poskytnuta péče

Klienti s diagnózou LMP, kterým byla poskytnuta péče	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
klienti s LMP	4 167	22,6	13 003	70,5	1 286	7,0	18 456	100,0

Jednotlivá zařízení uváděla klienty, kterým poskytla péči bez ohledu na to, zda je daný klient veden zároveň i v péči dalšího zařízení, tj. jiné PPP či jiného SPC; **fyzicky je tedy počet klientů s LMP v péči ŠPZ nižší**, protože někteří jsou započítáni ve více zařízeních. Dalším z důvodů nárůstu počtu klientů, kterým byla poskytnuta péče, může být **zpřesnění metodiky zjišťování** (formulace otázky i vzhledem k postupnému získávání zkušeností se zjišťováním takto zaměřených informací).

2.3 Nově diagnostikovaní klienti s lehkým mentálním postižením

Další část dotazníku se zaměřovala na nově diagnostikované klienty, tedy klienty, kterým byla diagnóza LMP připsána nově až ve školním roce 2014/2015. Celkem 15 ŠPZ nemělo ve školním roce 2014/2015 žádné nové klienty s LMP, proto dále nejsou zahrnuty do analýz a údaje jsou uváděny za 132 zařízení.

Tabulka č. 7 Nově diagnostikovaní klienti s LMP ve školním roce 2014/2015

Nově diagnostikovaní klienti	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
nově připsána diagnóza	1 269	36,5	2 129	61,3	74	2,1	3 472	100,0
– z toho klienti s LMP – souběžné postižení více vadami	109	8,6	456	21,4	12	16,2	577	16,6
– z toho předáno do hlavní péče jiného ŠPZ	326	25,7	37	1,7	9	12,2	372	10,7

Ve školním roce 2014/2015 byla **diagnóza LMP nově připsána 3 472 klientům (oproti školnímu roku 2013/2014 se snížil počet klientů s nově připsanou diagnózou o 449)**. Z toho 16,6 % klientů bylo diagnostikováno souběžné postižení více vadami¹. Do péče jiného zařízení (tj. situace, kdy nové SPC či PPP je hlavním poskytovatelem péče o klienta, doporučuje jeho zařazení do určitého typu vzdělávacího programu apod.) byla předána přibližně desetina z nově diagnostikovaných klientů. **Fyzický počet klientů s nově připsanou diagnózou LMP je tak ve skutečnosti o něco nižší**, protože někteří klienti mohou být uvedeni jako nově diagnostikovaní ve více zařízeních. **Ve srovnání se školním rokem 2013/2014 se celkový podíl převedených klientů do péče jiného zařízení snížil z 16,5 % na 10,7 %**. Častěji předávají do péče jiného zařízení své klienty s lehkým mentálním postižením PPP (25,7 %) oproti SPC (1,7 %), což odpovídá jejich odlišnému zaměření (PPP disponují zejména psychology, zatímco v SPC pracují také odborníci na speciální pedagogiku apod.).

Tabulka č. 8 Nově diagnostikovaní klienti s LMP podle stupně vzdělání ve školním roce 2014/2015

Stupeň vzdělání	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
v PV / školsky nezařazení *)	193	15,2	472	22,2	18	24,3	683	19,7
na 1. stupni ZŠ	825	65,0	944	44,3	22	29,7	1791	51,6
na 2. stupni ZŠ	202	15,9	381	17,9	3	4,1	586	16,9
ve středním vzdělávání	49	3,9	331	15,5	31	41,9	411	11,8
v jiném stupni vzdělávání	0	0,0	1	0,0	0	0,0	1	0,0

*) děti v předškolním věku, které se neúčastní předškolního vzdělávání

Nejvyšší podíl nově diagnostikovaných klientů navštěvoval 1. stupeň základní školy (51,6 %). Přibližně pětina klientů byla v předškolním věku, 16,9 % na 2. stupni základní školy a 11,8 % ve středním vzdělávání.

Klienti s nově diagnostikovaným LMP byli dále rozděleni podle **časového úseku**, po jaký byla jejich **diagnóza zvažována** – od realizace prvního souvisejícího vyšetření, rozhovoru apod. až po rozhodnutí o stanovení diagnózy LMP.

Tabulka č. 9 Rozdělení klientů s nově stanovenou diagnózou LMP podle časového úseku, který uplynul od chvíle, kdy začalo zařízení diagnózu LMP zvažovat

Časový úsek	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
o diagnóze rozhodlo jiné zařízení	84	6,9	687	32,7	7	9,6	778	22,9
do 2 měsíců	204	16,7	841	40,0	4	5,5	1 049	30,9
3 až 6 měsíců	246	20,1	192	9,1	40	54,8	478	14,1
7 až 12 měsíců	327	26,7	208	9,9	2	2,7	537	15,8
déle než rok	364	29,7	174	8,3	20	27,4	558	16,4

Nejčastěji zařízení o diagnóze LMP rozhodla do 2 měsíců (30,9 %). Ostatní časové úseky (3 až 6 měsíců, 7 až 12 měsíců a déle než rok) byly zastoupeny v podobné míře (okolo 15 %). Ve více než pětině případů (22,9 %) rozhodlo o diagnóze LMP jiné zařízení (jiná PPP nebo jiné SPC). Délka rozhodování o diagnóze LMP je závislá na řadě faktorů a nelze tedy říci, že čím kratší dobu rozhodování trvá, tím lépe. Výše uvedené informace tak budou sloužit

¹ Souběžné postižení = postižení dvěma a více vadami, přičemž tyto vady jsou na sobě kauzálně nezávislé. Je to např. kombinace mentálního a tělesného postižení, mentálního a smyslového postižení, smyslové a tělesné postižení apod.

zejména Národnímu ústavu pro vzdělávání pro další analýzy a metodické činnosti směrem k ŠPZ.

V oblasti stanovování diagnózy se PPP a SPC poměrně liší. Na rozdíl od PPP přichází do SPC třetina klientů z jiného zařízení, které stanovilo diagnózu. PPP a SPC se také poměrně liší dobou pro posuzování diagnózy. **V SPC se v pětině případů o diagnóze rozhodne do dvou měsíců, naopak nejvyšší podíl PPP (29,7 %) zvažuje diagnózu déle než rok a druhý nejvyšší podíl poraden (26,7 %) 7 až 12 měsíců.**

2.4 Nově diagnostikovaní klienti s lehkým mentálním postižením v základním vzdělávání

Následující otázky se vztahovaly již pouze ke klientům v základním vzdělávání. Zaměřovaly se na **doporučení ke vzdělávání** podle vzdělávacího programu a typu třídy. Výsledky se dále týkají 119 zařízení, která měla nově diagnostikované klienty s LMP v základním vzdělávání (dále „ZV“) a bylo jim vydáno doporučení ke vzdělávání.

Tabulka č. 10 Nově diagnostikovaní klienti v ZV ve školním roce 2014/2015 – doporučení ke vzdělávání (počet)

Klienti s diagnózou LMP v ZV celkem	PPP	SPC	PPP a SPC	celkem
vystaveno doporučení ke vzdělávání	881	1 392	35	2 308

Doporučení vystavené klientovi a zákonnému zástupci, určené k předání škole (obsahující návrhy úprav ve vzdělávání žáka), **bylo vydáno 2 308 klientům s LMP.**

Nejvyššímu počtu klientů bylo **doporučeno** vzdělávání podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - přílohy upravující vzdělávání žáků s LMP (dále „**RVP ZV LMP**“, **79,4 %**). Doporučení vzdělávat se podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „**RVP ZV**“) bylo vystaveno **17,3 %** klientů. Pouze malému podílu klientů (**3,3 %**) bylo doporučeno vzdělávání podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále „**RVP ZŠS**“). **Z meziročního srovnání vyplývá, že podíl klientů, kterým bylo doporučeno vzdělávání podle RVP ZV LMP, mírně poklesl (o 2,8 procentního bodu) ve prospěch RVP ZV.**

Tabulka č. 11 Doporučení vzdělávacího programu ve školním roce 2014/2015

Doporučení vzdělávacího programu	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
vzdělávání podle RVP ZV	219	25,1	168	12,1	10	28,6	397	17,3
vzdělávání podle RVP ZV LMP	594	68,0	1 208	86,8	25	71,4	1 827	79,4
vzdělávání podle RVP ZŠS	61	7,0	16	1,1	0	0,0	77	3,3
Celkem	874	100,0	1 392	100,0	35	100,0	2 301	100,0

* Součet klientů, kterým bylo doporučeno zařazení do příslušných vzdělávacích programů, se odlišuje od celkového počtu klientů s vydaným doporučením, protože některá zařízení nevedla zařazení do vzdělávacího programu pro všechny klienty s doporučením.

Přibližně tři čtvrtiny klientů obdržely také doporučení o zařazení podle typu třídy. **Většině těchto klientů bylo doporučeno vzdělávání ve třídě pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami** (dále „**SVP**“, **68,5 %**). Ostatním klientům byla doporučena individuální integrace v běžné třídě základní školy (dále „**ZŠ**“). Údaje z **meziročního srovnání** opět naznačují **mírný pokles v podílu doporučení zařazení do třídy pro žáky se SVP (o 2,9 %).**

Tabulka č. 12 Doporučení zařazení klienta s LMP ve školním roce 2014/2015

Doporučení zařazení klienta (typ třídy)	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
individuální integrace v běžné třídě ZŠ	239	38,8	292	26,6	17	58,6	548	31,5
vzdělávání ve třídě pro žáky se SVP	377	61,2	805	73,4	12	41,4	1194	68,5
celkem*	616	100,0	1 097	100,0	29	100,0	1742	100,0

* Součet klientů s doporučením zařazení podle typu třídy se odlišuje od celkového počtu klientů s vydaným doporučením, protože některá zařízení nedoporučují zařazení do typu třídy, ale pouze vzdělávací program.

2.5 Kontrolní vyšetření klientů s lehkým mentálním postižením v základním vzdělávání

Poslední část dotazníku byla zaměřena na **kontrolní vyšetření klientů s LMP** v základním vzdělávání. Bylo zjišťováno stávající zařazení klientů s LMP do vzdělávacího programu a doporučení následující po kontrolním vyšetření. Do analýz nebylo zahrnuto 11 zařízení, která ve školním roce 2014/2015 neměla v evidenci žádné klienty v základním vzdělávání s LMP, uváděné údaje se tak vztahují k 136 ŠPZ.

Doporučení ke vzdělávání se vydává na dobu určitou, odpovídající jeho účelu. V případě doporučení zařazení klienta do školy nebo vzdělávacího programu pro žáky se zdravotním postižením je však jeho platnost nejvýše po dobu jednoho roku. Dojde-li k významné změně SVP klienta se zdravotním postižením, ŠPZ jeho zařazení do režimu speciálního vzdělávání přezkoumá a případně navrhne úpravu tohoto režimu.

Tabulka č. 13 Kontrolní vyšetření klientů s LMP ve školním roce 2014/2015

Kontrolní vyšetření klientů s LMP	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
počet klientů v ZV v evidenci	3 241	–	10 080	–	1 170	–	14 491	–
počet klientů pozvaných ke kontrolnímu vyšetření	2 058	63,5	6 553	65,0	1 105	94,4	9 716	67,0
z toho počet klientů, kteří se skutečně dostavili ke kontrolnímu vyšetření	1 923	93,4	6 084	92,8	990	89,6	8 997	92,6

Celkově bylo ve školním roce **2014/2015** v ŠPZ **evidováno 14 491 klientů v základním vzdělávání s LMP**. Ke **kontrolnímu vyšetření** (rediagnostice) bylo **pozváno 9 716 klientů s diagnózou LMP** (tj. **67 % z celkového počtu** v evidenci). K vyšetření se **skutečně dostavilo 92,6 % pozvaných klientů** (v **meziročním srovnání jde o 3 % nárůst**).

Tabulka č. 14 Zařazení klienta s LMP do vzdělávacího programu v době kontrolního vyšetření ve školním roce 2014/2015

Vzdělávací program v době kontrolního vyšetření	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
individuálně integrováno v běžné třídě ZŠ podle RVP ZV	153	8,2	375	6,2	98	9,9	626	7,0
individuálně integrováno v běžné třídě ZŠ podle RVP ZV přílohy upr. vzděl. žáků s LMP	333	17,8	954	15,8	276	27,9	1 563	17,6
vzděláváno ve třídě pro žáky se SVP podle RVP ZV	205	11,0	278	4,6	14	1,4	497	5,6
vzděláváno ve třídě pro žáky se SVP podle RVP ZV přílohy upr. vzděl. žáků s LMP	1 128	60,3	4 378	72,6	602	60,8	6 108	68,7
Jiné	53	2,8	44	0,7	0	0,0	97	1,1
celkem*	1 872	100,0	6 029	100,0	990	100,0	8 891	100,0

* Součet klientů zařazených podle vzdělávacího programu se odlišuje od celkového počtu klientů, kteří se dostavili ke kontrolnímu vyšetření, protože ne u všech klientů byly tyto údaje k dispozici.

Ve školním roce 2014/2015 se **nejvyšší podíl klientů v době kontrolního vyšetření vzdělával ve třídě pro žáky se SVP podle RVP ZV LMP (68,7 %)**. Dalšíh **17,5 %** klientů bylo **individuálně integrováno v běžné třídě ZŠ** a vzděláváno také podle **RVP ZV LMP**. **Podle přílohy pro žáky s LMP se tak vzdělávalo celkem 86,3 % klientů a podle RVP ZV 12,6 % klientů s LMP**. Jinou formou se vzdělávalo 1,1 % klientů (může jít např. o kombinaci vzdělávacích plánů nebo vzdělávání podle RVP ZŠS).

Tabulka č. 15 Doporučení přeřazení klienta (změna vzdělávacího programu) ve školním roce 2014/2015

Doporučení změny vzdělávacího programu	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
zařazení se nezměnilo	1 629	89,0	5 661	95,3	986	99,6	8 276	94,5
z RVP ZV – LMP do RVP ZV	38	2,1	34	0,6	0	0,0	72	0,8
z RVP ZV do RVP ZV - LMP	132	7,2	168	2,8	0	0,0	300	3,4
jiná změna vzdělávacího plánu	31	1,7	76	1,3	4	0,4	111	1,3
celkem*	1 830	100,0	5 939	100,0	990	100,0	8 759	100,0

* Součet klientů zařazených podle vzdělávacího programu se odlišuje od celkového počtu klientů, kteří se dostavili ke kontrolnímu vyšetření, protože ne u všech klientů byly tyto údaje k dispozici.

U **94,5 % klientů nevedlo kontrolní vyšetření ke změnám ve školním zařazení (nárůst 4,4 % ve srovnání se školním rokem 2013/2014)**, vyšetření tedy potvrdilo původní zařazení.

Přeřazení z RVP ZV do RVP ZV LMP bylo doporučeno celkem 3,4 % klientů, opačná změna (z RVP ZV LMP do RVP ZV) byla doporučena **0,8 % klientů**. K jiné změně vzdělávacího plánu došlo u 1,3 % klientů.

Tabulka č. 16 Doporučení převedení klienta ve školním roce 2014/2015

Doporučení změny zařazení klienta (typ třídy)	PPP		SPC		PPP a SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
do běžné třídy - individuální integrace	44	32,8	19	18,4	0	0,0	63	26,3
do třídy pro žáky se SVP	90	67,2	84	81,6	3	100,0	177	73,8
celkem*	134	100,0	103	100,0	3	100,0	240	100,0

* Součet klientů zařazených podle typu třídy se odlišuje od celkového počtu klientů, kteří se dostavili ke kontrolnímu vyšetření (po odečtení klientů, u kterých nedošlo ke změně), protože ne všechna zařízení doporučují zařazení klienta podle typu třídy.

Ve školním roce **2014/2015** byla **doporučena změna typu třídy** (běžná/třída pro žáky se SVP) u 240 klientů. Z toho přibližně **třem čtvrtinám** bylo doporučeno **převedení do třídy pro žáky se SVP** (speciální třída). **Opačná změna** (individuální integrace v běžné třídě) byla doporučena **26,3 %** těchto klientů. **Podíl klientů, kterým bylo doporučeno zařazení do třídy pro žáky se SVP, se meziročně mírně zvýšil (o 4 %), nicméně celkový počet klientů, kterým bylo doporučeno přeřazení do jiného typu třídy, se snížil o 106 klientů.**

2.6 Závěry

Takto obsahově nastavené zjišťování bylo realizováno již třetím rokem, je tedy možné porovnat zjišťované údaje a uvést srovnání za období školních roků 2012/2013 až 2014/2015.

Tabulka č. 17 Nově diagnostikovaní klienti s LMP – meziroční srovnání

Nově diagnostikovaní klienti	2012/2013	2013/2014	2014/2015	rozdíl (v %)*
nově připsána diagnóza (počet)	4 044	3 921	3 472	-11,5
předáno do hlavní péče jiného ŠPZ	17,0	16,5	10,7	- 5,8
Doporučení vzdělávacího programu	2012/2013	2013/2014	2014/2015	rozdíl (v %)*
vzdělávání podle přílohy RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP	80,4	82,2	79,4	- 2,8
vzdělávání podle RVP ZV	15,1	13,6	17,3	+ 3,7
vzdělávání podle RVP ZŠS nebo jiná varianta vzdělávacího programu	4,5	4,2	3,3	- 0,9
Doporučení zařazení klienta (typ třídy)	2012/2013	2013/2014	2014/2015	rozdíl (v %)*
vzdělávání ve třídě pro žáky se SVP	74,1	71,4	68,5	- 2,9
individuální integrace v běžné třídě ZŠ	25,9	28,6	31,5	+ 2,9

* Rozdíl mezi školním rokem 2013/2014 a 2014/2015.

I ve školním roce **2014/2015** pokračoval **sestupný trend v počtu klientů**, kterým byla **diagnóza LMP připsána nově** (meziroční **pokles o 11,5 %**).

Zatímco počet klientů, kteří byli předáni do péče jiného zařízení (jiné PPP či jiné SPC), se mezi školními roky 2012/2013 a 2013/2014 téměř nezměnil, ve školním roce 2014/2015 se snížil o 5,8 %.

Podíl klientů s diagnózou LMP, kterým bylo doporučeno vzdělávání podle RVP ZV LMP, oproti předchozímu školnímu roku mírně poklesl (o 2,8 %). V souvislosti s tím **vzrostl podíl klientů s doporučením k zařazení do RVP ZV**, přičemž tento podíl je **nejvyšší za tři srovnávané roky. Mírný nárůst (o 2,9 %) zaznamenala individuální integrace klientů s LMP (v posledních třech letech jde o vzestupný trend).**

Tabulka č. 18 Kontrolní vyšetření klientů v ZV s LMP – meziroční srovnání

Kontrolní vyšetření klientů s LMP	2012/2013	2013/2014	2014/2015	rozdíl (v %)*
počet klientů pozvaných ke kontrolnímu vyšetření	8 832	10 289	9 716	-5,6
podíl klientů, kteří se skutečně dostavili ke kontrolnímu vyšetření	89,5	89,6	92,6	+ 3,0
podíl klientů, u kterých kontrolní vyšetření nevedlo ke změnám ve školském zařazení	90,2	90,1	94,5	+ 4,4
Doporučení změny vzdělávacího programu	2012/2013	2013/2014	2014/2015	rozdíl (v %)*
z RVP ZV – LMP do RVP ZV	17,0	12,2	14,9	+ 2,7
z RVP ZV do RVP ZV - LMP	63,2	57,3	62,1	+ 4,8
jiná změna vzdělávacího plánu	19,8	30,5	23,0	- 7,5
Doporučení změny zařazení klienta (typ třídy)	2012/2013	2013/2014	2014/2015	rozdíl (v %)*
do individuální integrace na běžné ZŠ	26,4	30,3	26,3	+ 4,0
do vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP	73,6	69,7	73,8	- 4,0

* Rozdíl mezi školním rokem 2013/2014 a 2014/2015.

Ke **kontrolnímu vyšetření** bylo ve školním roce **2014/2015** **pozváno ve srovnání s rokem 2013/2014 o 5,6 % klientů s LMP méně** (pokles lze z části zdůvodnit tím, že v předchozím roce mohli být zahrnuti také klienti mimo základní vzdělávání). **Podíl klientů**, kteří se ke kontrolnímu vyšetření **skutečně dostavili**, se **meziročně mírně zvýšil (o 3 %)**, stejně jako **podíl klientů**, u nichž **kontrolní vyšetření nevedlo ke změně** ve školském zařazení (o 4,4 %). V předchozích letech se tento podíl přitom neměnil.

Změna vzdělávacího programu se ve školním roce **2014/2015** týkala **483 klientů s LMP** (stejně jako v předchozím roce, kdy šlo o 482 klientů). **Klientům**, u kterých ke změně došlo, byla **častěji doporučena změna z RVP ZV na upravený vzdělávací program pro LMP** (nárůst oproti předchozímu roku o 4,8 %, přesto jde o nižší podíl ve srovnání s rokem 2013/2014). **Mírně častěji také docházelo ke změně z RVP ZV LMP na RVP ZV** (o 2,7 %). Nárůst v těchto programech souvisí s poklesem třetí varianty, tedy jiné změny vzdělávacího plánu. **Podobně jako v přechozím roce došlo v důsledku kontrolního vyšetření častěji k zařazení klienta s LMP do individuální integrace na běžné základní škole (o 4 %).**